

i kyrkan under namn av gudstjänst — och i kyrkan skall intet annat än det som är gudstjänst — så ha vi rätt att erinra därom att det rum som är bestämt av Gud själv till ett bönerum, får icke ens av den bästa välmening förvandlas till en rövarkula. På vakt mot underhållningen, det är nödvändigt att vi intaga den positionen.

Arthur Adell.

Kyrkomusikerns personliga ställning till religionen.*

FÅ MUSIKER ha väl blivit så beundrade som Bach och Beethoven, och anledningen är nog lätt att förstå. Dessa personligheter ha lagt ned sina själar i sitt arbete, och deras livsverk har behärskats av en enda stor idé. Hos Bach den kristna gudstron, hos Beethoven en mystisk religiositet. En sprudlande andlighet har inspirerat dem. Och Bach och Beethoven äro ju icke de enda, vilka känt det som sin uppgift att ställa sin konst och sin förmåga i religionens och kyrkans tjänst.

Musiken kan tjäna många syften både av materiell och ideell art, men då det gäller musiken inom kyrkan, bör den kunna komma till en högre uppskattning än hitintills.

Nog är det så, eller borde åtminstone vara så, att kyrkomusikern är en tjänare i templet, som i samarbete med prästen bör sträva för det gemensamma syftet: Allt till Guds ära. Prästen har sin uppgift. Han läser sina partier och talar i sin predikan Guds ord till menigheten. Kyrkomusikern skall hjälpa folket att föra dess åkallan och bön vidare till Gud. Vad församlingen vill säga, dess böner, dess längtan efter Guds gemenskap frambäres genom sång, vilken dirigeras och ackompanjeras av kyrkomusikern. Organisten och kantorn ha därmed tilldelats en uppgift av utomordentlig vikt. Kyrkomusikerns tjänst sedd ur andlig synpunkt växer i betydelse. Vi behöva endast tänka på "Kyrie", Herre förbarma Dig, vilket utförande kommer på kyrkomusiciens och församlingens lott. Man behöver ju endast se på själva texten och tänka på innebörden, ävensom den plats, som partiet intager i mässan, för att förstå, att här är ett andligt och musikaliskt moment av allra största betydelse. Flera dylika exempel skulle kunna nämnas, bl. a. Allena Gud i himmelrik, såsom församlingens svar på "Gloria", samt en del stora partier i nattvardsmässan.

Härav kunna vi ju själva förstå, att ett andligt samarbete mellan präster

*) Efter ett tal hållet vid Ärkestiftets organistförenings årsmöte i Söderhamn den 28 sept. 1929

och kyrkomusici i större grad än hitintills vore önskvärt, även att vi organister och kantorer målmedvetet strävade att intränga i innehållet i psalmerna och gudstjänsten för att på så sätt kunna deltaga i att fylla varje gudstjänstens moment med ande.

Här kräves emellertid av en och var som är kallad att vara en tjänare i församlingens gudstjänstliv en ständig vaksamhet mot slentrianens makt att döda hänförelsen, mot tröttheten eller håglösheten i tjänsten. Först när prästen vid altaret och kyrkomusikerna på orgelläktarren och församlingen i gudshuset skaka håglösheten av sig och låta gudstjänstens skilda delar bli uttryck för ett Andens liv, fylles gudstjänsten av personlighet, av hängivenhet och av tillit och förtröstan till Gud. Templet är andligt och skall så förbliva, ty "Herren är i sitt heliga tempel, Hans tron är i himmelen, Han är ock nära dem, som hava en ödmjuk och förkrossad ande". Detta skola vi aldrig få erfara, om icke templet får vara Guds hus och en andlig byggnad, där folket verkligen kan få känna Guds gemenskap.

Önskvärt vore, att vi kyrkomusiker i allmänhet kunde få en mera andlig och kyrklig syn på vår uppgift inom kyrkan och församlingen, så att en organists eller kantors uppgift finge komma på en högre andlig nivå än hitintills.

Såsom ett uttryck för en sådan syn på kyrkomusikerns uppgift kunde en kyrklig installationsakt för dessa kyrkans tjänare vara berättigad. Kyrkomusikern skulle då verkligen få tillfälle att känna sig i gemenskap med den kyrka och den Gud, åt vilken han vigt sitt liv.

I detta sammanhang kan nämnas, att i handboken för Finlands svenska kyrka äro införda två böner, en att användas vid kyrkosångarmöte, och en att användas då en organist eller kantor tillträder sin tjänst. (Dessa båda böner finnas införda i septembernumret för förra året av Tidsskrift för kyrkomusik och svenskt gudstjänstliv). Önskvärt vore, att något dylikt infördes även hos oss.

Huvudsaken vid utformandet av dess ritual är icke yttre prydnader och pomp och ståt i kyrkan. Vi behöva våra prästers och kyrkomusikers hela själ i arbetet, så att församlingen verkligen få känna Guds närvaro, vilket den med all sannolikhet icke kan göra, om de kyrkliga förrättningarna endast äro hantverk.

Då vi kyrkomusici utbildat oss till organister och kantorer och korister och fått behörighet att söka och innehava befattningar såsom sådana, är det vår plikt från första dagen och stunden att helga oss själva åt Herren, ty endast Han kan giva oss kraft att tjäna så, att gudstjänsterna bliva Honom till ära och Hans församling till välsignelse.

Harry Löwenadler.